

Hvad ville Keynes have gjort ved coronagældten, hvis han var i live i dag?

Det har Zachary Carter, forfatter til ny biografi om den britiske økonom John Maynard Keynes et bud på: Hvis Keynes skulle rådgive statsledere i dag, ville han bruge coronakrisen til at udforme en helhedsløsning for klimakrise, ulighed, handelskrig, sammenbrud i den atlantiske alliance og brister i det globale økonomiske system. De problemer kan nemlig kun løses samlet

Af Martin Burcharth
USA-korrespondent, Boston

Ingen kan vide det, men spørgsmålet er mere påtrængende nu, end det har været på noget tidspunkt, siden det 20. århundredes mest indflydelsesrige økonom og originale tænker i 1946 døde i en alder af 62.

Hvad ville John Maynard Keynes have rådet politikere i USA og Europa til at gøre, hvis han havde levet i dag, hvor mange lande har optaget gæld i et uhørt tempo under coronakrisen?

Det har Zachary Carter, forfatteren til en ny biografi – *The Price of Peace – Money, Democracy and the life of John Maynard Keynes* – nogle bud på.

»Keynes ville ikke have været bekymret over de store budgetunderskud og den voksende statsgæld, der vil blive de uundgåelige konsekvenser af hjælpepakker og centralbankernes pengeudvidelse,« fortæller Carter i et interview med Information.

I stedet mener forfatteren, at Keynes ville have sat sociale udfordringer som arbejdsløshed, ulighed og stresssygdomme, der er opstået i forbindelse med coronapandemien og nedlukningen af økonomien, i centrum for den økonomiske politik i 2020.

»Keynes var stærkt optaget af at forsvare arbejderklassens rettigheder,« forklarer Carter, der selv er universitetsuddannet i filosofi og politisk teori.

»I hans øjne var det statens ansvar at sørge for det arbejdende folks velfærd, ellers ville arbejderklassen støtte en marxistisk revolution eller et højernationalt kup, og autoritære styreformer ville ødelægge det liberale samfund

med dets avancerede vestlige kultur, som han ønskede, at alle borgere skulle kunne deltage i.«

Pragmatiker

»Hvis Keynes i dag skulle rådgive en britisk premierminister og en amerikansk præsident, ville han med sikkerhed bruge sit enestående intellekt til at udforme en helhedsløsning for klimakrisen, økonomisk ulighed, handelskrig mellem USA og Kina, sammenbruddet i den atlantiske alliance og bristerne i det globale økonomiske system. Han ville konstatere, at disse problemer hænger sammen, at de ikke kan løses særskilt,« siger Zachary Carter.

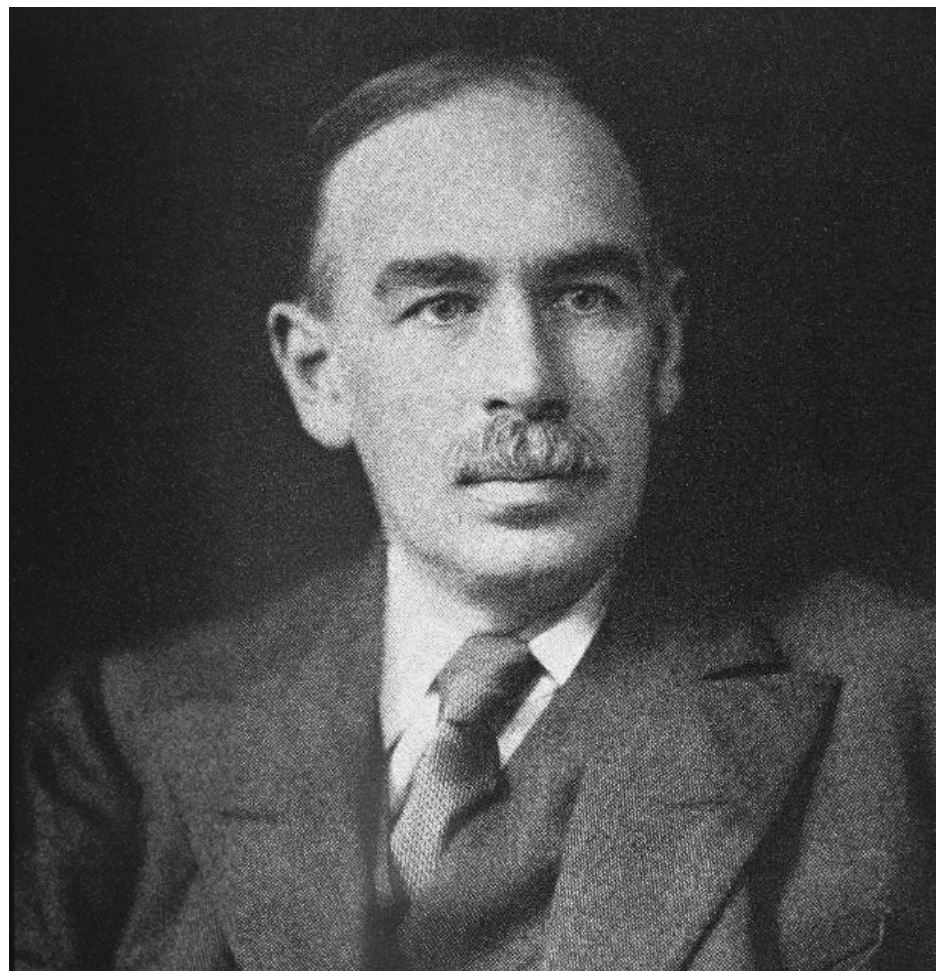
Forfatteren til Keynes-biografi en er ikke i tvivl om, at Keynes især ville været gået op i at finde en løsning på klimakrisen.

»Keynes' verdenssyn var defineret af to katastrofale verdenskrige, og han ville utvivlsomt have anset klimaopvarmningen som en katastrofe af samme type, som kræver en tilsvarende opmærksomhed,« siger Carter.

Han forklarer videre:

»Keynes ville absolut ikke have haft tiltro til, at markedsmekanismerne og teknologi kunne omstille vores samfund til en grøn økonomi. Det kan kun nationalstaterne gøre. Han ville også have været utilfreds med den internationale klimaaftale fra Paris, fordi den ikke har mekanismer, som sikrer alle landes overholdelse af reduktionsmålene.«

Og baseret på Keynes' metode til en løsning af problemer forestiller Carter sig, at han ville have identificeret konkrete aktiviteter, der ville kunne nedbringe udledningen af drivhusgasser frem for at sætte nogle abstrakte nationale reduktionsmål.

Det bemærkelsesværdige ved Keynes' 30 år i centrum for epokegørende historiske begivenheder er, at han tabte næsten alle de politiske slag, han engagerede sig i.

Foto: Ritzau Scanpix

»Keynes var en uforbederlig optimist. Han mistede aldrig tiltroen til menneskets evne til at skabe en bedre fremtid for sig selv.«

Den amerikanske efterfølger

Men findes der monstro en John Maynard Keynes af vor tid?

»Når man spejder rundt i terrænet, er det ikke til at finde nogen efterfølger. De tidligere finansministre, Lawrence Summers og Jack Lew, er ikke store økonomiske teoretikere. De omgås ikke tidens filosoffer og litterater,« påpeger Zachary Carter.

Keynes var det 20. århundredes største økonom. Alle kender ham som faderen til ideen, at staten bør pumpe penge ind i økonomien un-

der en recession frem for at følge de klassiske økonomers anbefaling om at lade lønningerne falde til et niveau, hvor arbejdsgiverne finder det rentabelt at genansætte deres medarbejdere.

Keynes vendte om på dette klassiske økonomiske dogme med det argument, at flere penge i hænderne på lønmodtagerne skaber en større efterspørgsel på varer under en recession. Og det skruer op for produktionen. Statens ekspansive finans- og pengepolitik ville godt nok øge gældsbyrden, erkendte Keynes, men inflation ville formindske gældens størrelse over tid, og det højere skatteprovenu fra større indkomster hjælpe med afbetalingen. (...)